

LGS'YE HAZIRLIK DENEMESİ 4

1. “19. yüzyıla gelindiğinde siyasi, ekonomik ve askeri açıdan oldukça zor durumda kalan Osmanlı Devleti, toprak kayıplarını engellemek için denge siyaseti izlemiştir” diyen bir tarihçi altı çizili kavram doğrultusunda Osmanlı Devleti’nin hangi yöntemi uyguladığını vurgulamak istemiştir?

- a)Ekonomik gelirleri kadar askeri harcama yaptığını
- b)Hiçbir devlet ile problem yaşamamak istediğini
- c)Düşman askeri sayısı kadar asker yetiştirdiğini
- d)Yabancı devletlerin aralarında bulunan rekabet ortamından yararlandığını

“...Selânik, dağ eteklerinden yukarıya doğru tırmanan, büyük, durgun körfezinin sularına yayılan ve çevresindeki Roma, Bizans ve Türk surlarının sınırlarını çoktan aşmış, çağdaş Batı ölçütlerindeki rıhtım ve bulvarları boyunca iyice gelişmiş bir kent görünümündeydi. Yıkık istihkâmlarının üzerindeki karmaşık çatıların arasından minareler ve çan kuleleri yükselirdi...

Kent, 1889’da Sırbistan ve Viyana üzerinden demir yoluyla Avrupa’ya bağlanmıştır. Diğer bir demir yolu hattı da kenti, Bulgaristan üzerinden Avrupa’ya ve İstanbul’a bağlamaktaydı. Kentin elektrik ağı 1889’da kurulmuştur. Bu süreçte dokuma fabrikalarında pamuklu ve yünlü kumaş üretilmiş, yabancıların kontrolündeki Düyun-u Umumiye İdaresinin bir bölümü olan ve reji olarak bilinen devlet tekelinin himayesinde önemli ölçüde tütün ihraç edilmiştir.

19. yüzyılın son kırk yılında, Selânik’in nüfusu yetmiş binden yüz binin üzerine çıkmıştır. Bu süreçte Teselya’dan ve diğer yerlerden gelen göçmenler kentin Müslüman nüfusunu artırmıştır.”

(T. Faik Ertan, “Çoklu Zekâ Kuramı ve Askeri Okul Hayatının Atatürk’ün liderliğine Etkileri”, s. 8-9)

2.Yukarıdaki anlatımdan hareketle Atatürk’ün doğup büyüdüğü kent olan Selanik ile ilgili:

- I.Farklı inanca sahip insanlar birlikte yaşamışlardır.
- II.Sanayi tesisleri sayesinde ekonomiye katkı sağlamıştır.
- III. Farklı ülkelere uzanan demiryolu ağına sahip olmanın yanında karayolu ve denizyolu ulaşımında da gelişmiştir.
- IV.1860’lardan itibaren kente farklı yerlerden gelerek yerleşenlerin çoğu İslam inancına sahiptir.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- a) I,II,III,IV
- b) I,II,IV
- c)I,II
- d) II,III

Bir süre kendisi de İttihat ve Terakki cemiyetinin mensubu olan Mustaf Kemal ATATÜRK, zamanla bu cemiyet ile fikir ayrılığına düşmüş ve şunları söylemiştir:

“Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça millete dayanan bir parti kuramayız. Orduyu da zaafa uğratırız. Bugün mensuplarının çoğu İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin üyesi olan 3. Ordu esas itibarıyla modern bir ordu sayılamaz. Ordu ile cemiyeti ayıralım. Cemiyet tam manasıyla siyasi bir parti halinde milletin bünyesinde kök salsın. Ordu da asli vazifesiyle uğraşsın...”

(A. Fethi Tevetoğlu, Atatürk ve İttihat Terakki, s. 617)

3.Bu açıklamadan hareketle Atatürk’ün orduda görevli olan askerlerin siyaset yapmalarına karşı çıkmasının gerekçesi hangisi olamaz?

- a)Ordunun alanı dışındaki işlerle ilgilenmesi halinde asıl görevini ihmal edebilecek olması
- b)Ordu mensuplarının siyasi eğitim almamış olmaları
- c)Milli iradenin etki ve baskıdan uzak, şeffaf bir şekilde tecelli etmesi gerektiği
- c)Siyasete karışılması durumunda askeriye’nin güç kaybedecek olması

Osmanlı Devleti’nin, 1. Dünya Savaşı’nda savaştığı cephelerden bir tanesi de İngiltere’nin sömürge yollarını kapatmak ve eski toprağı olan Mısır’ı tekrar alabilmek için açtığı Kanal Cephesi idi. Cemal Paşa komutasında 4. ve 8. Ordu, 25 bin kişilik askeri mevcudu ile Gazze’den(Filistin) 14 Ocak 1915’te yola çıkarak 350 km’lik yolu aşmak için üç koldan harekete geçti. Ordu çölün aşırı sıcağı nedeniyle geceleri ilerliyor gündüzleri ise dinleniyordu. Askere sıcak yemek vermek her zaman mümkün olmadığı için zeytin, hurma ve peksimet tüketmeleri sağlanıyordu. Çöl şartlarında suya erişmenin zorluğu nedeniyle tasarruf tedbiri olarak askerin içme ve abdest alma dışında suyu el, yüz ve ayak yıkamak için kullanması yasaklandı. Develere üç günde bir su verilmekteydi. Ayrıca ağır silahların taşınması da askerin hareketini yavaşlatmaktaydı. Harekat başlamadan önce Mekke emiri Şerif Hüseyin’e harekete destek vermesi emredilse de o, bu çağrıya uymayarak asker göndermedi. Nihayet Süveyş Kanalı’na ulaşılmış ve 2-3 Ocak gecesi, Avustralya ve Yeni Zelanda askerlerinin de içinde bulunduğu, ihtiyat birlikleriyle sayısı 70 bine

LGS'YE HAZIRLIK DENEMESİ 4

ulaşan İngiliz ordusunu kanaldan atmak için taarruza başlandı. Yapılan ilk taarruz başarısız olunca 6 ay sonra 4 Ağustos'ta ikinci bir taarruz gerçekleştirilse de sonuç değişmedi. Alınan yenilgiler üzerine Osmanlı ordusu Filistin'e çekildi.

4.Kanal Cephesi ile ilgili verilen bilgilere göre;

1. Coğrafi şartlar Osmanlı ordusunu olumsuz etkilemiştir.
2. Cephenin açılmasında tarihi bağlar ile İngiltere'yi zor durumda bırakma düşüncesi etkili olmuştur.
3. Şerif Hüseyin, ümmetçilik düşüncesiyle hareket etmiştir.
4. İngilizler, uluslararası destek almıştır.

yorumlarından kaç tanesi doğrudur?

- a) 1 b) 2 c) 3 d) 4

5.Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında, haritada gösterilen işgaller dikkate alındığında ;

- ▲ Ulusal egemenlik
- ★ Tam bağımsızlık
- ◆ Toprak bütünlüğü
- ☾ Egemen devlet

Osmanlı Devleti yukarıdaki hangi kavramlar açısından tehlike altındadır?

- a) - b) - c) - - d) - - -

6.Erzurum Kongresi’nde vatanın bütünlüğü ve milletin bağımsızlığıyla ilgili alınan kararların Sivas Kongresi’nde de kabul edilmesi Erzurum Kongresi’nin hangi özelliğe sahip olduğunun kanıtıdır?

- a) Bölgesel b) Ulusal c) Evrensel d) Kültürel

BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI ÇIKARILAN İSYANLAR			
Doğrudan, İstanbul Hükûmeti tarafından çıkarılan isyanlar	İstanbul Hükûmeti ve İtilaf Devletleri'nin kışkırtmalarıyla çıkan isyanlar	Kuvâ-yı Milliyeci olup sonradan isyan edenler	Azınlıkların çıkardığı İsyandar
Anzavur İsyarı, Kuvâ-yı İnzibatiye (Halifelik Ordusu)	Delibaş Mehmet İsyarı Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı İsyarıları Çapanoğlu İsyarı Milli Aşireti İsyarı Çopur Musa İsyarı Koçgiri İsyarı Cemil Çeto İsyarı Ali Batı İsyarı	Çerkez Ethem İsyarı Demirci Mehmet Efe İsyarı	Ermeni İsyarıları Rum (Pontus) İsyarıları

7.Yukarıdaki tabloya bakıldığında TBMM'ye karşı çıkarılan isyanların özellikleri hakkında hangisi söylenemez?

- a) Gayrimüslimlerin çıkardığı isyanlar tek etnik kökene dayanmaktadır.
b) TBMM'nin saygınlığını ve otoritesini yıpratmaya çalışmışlardır.

LGS'YE HAZIRLIK DENEMESİ 4

c)İsyanlarda farklı liderlerin görülmesi tek merkezden yönetilmediklerinin göstergesidir.

d)Bazı isyanlara İstanbul hükümetinin verdiği destek, teslimiyetçi tutumun kanıtıdır.

8. Ermenilerin Erzurum ve Kars çevresinde yaptıkları işgal ve işkence faaliyetlerine karşın Doğu Cephesi komutanı Kazım KARABEKİR liderliğinde Türk ordusu, zulüm ve işgali sonlandırdığı gibi taarruza geçerek Ermeni sınırının ötesine ulaşmıştır. Nihayetinde Ermenistan, 3 Aralık 1920'de imzalanan Gümrü Antlaşması'yla TBMM'nin varlığını resmen tanımış, vatanımızı parçalama hedefini içeren Sevr Antlaşması'nı da reddettiğini kabul etmiştir.

Yaşanan bu gelişmelerin Türk milletinde hangi yönde bir artışa yol açtığı söylenemez?

- a)Milli Mücadele'ye olan inancında
- b)TBMM'ye olan saygısında
- c)Türk ordusuna duyduğu güveninde
- d)İstanbul hükümetine olan bağlılığında

"...Tayyar Rahmiye 1920'de Adana'da Fransızlara karşı müfrezesiyle birlikte savaşmıştır. İki arkadaşını korumak amacıyla tereddütsüz çatışma ortamına atıldığı için kendisine tayyar (uçan) lakabı verilmiştir..."

Osmaniye işgale uğrayınca Hüseyin Ağa'nın millî kuvvetlerine katılmak için müracaat eden Rahmiye Hanım'a, Hüseyin Ağa'nın *"Bacım! Bu, er işidir, sen cephe gerisinde belki daha yararlı olursun."* Demesi üzerine Tayyar Rahmiye Hanım: *"Vatanın savunmasında hepimiz eriz. Düşman, toprağımıza ayak basmış, harîm-i ismetimizi (mukaddes ocak, namus ocağı, vatan) kirletmek istiyor. Elim silah tutarken ben nasıl savaşmam."* cevabını vermiştir.

Rahmiye Hanım'ı tanıyanlar onu şöyle anlatırlar: *Omzunda Alman filintası denen tüfeğini taşırdı. Genellikle atlı gezerdi. Güçlü, kuvvetli idi. Onun bu durumunu bilenler, "Taşı sıkırsa suyunu çıkarır." demişlerdir. Şu sözlerini kendisini tanıyanlar unutamamıştır: "Allah bana nusret verse yalnız başıma düşmanı kırarım. Ölüsem şehit, kalırsam gaziyim..."*

(www.turkoloji.cu.edu.tr)

9.Yukarıdaki parçadan hareketle Tayyar Rahmiye Hanım ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- a) Anadolu kadınının vatanseverlik ruhunu yansıtmıştır.
- b) Milli birlik ve beraberlik duygusuyla hareket etmiştir.
- c) Güney cephesinde mücadele etmiştir.
- d) Oluşturduğu birliğiyle düzenli orduda görev almıştır.

Türk ordusunun Sakarya Savaşı'ndaki zaferinden sonra düşmanı yurttan atmak için acele edilmemiş ve aşağıdaki hazırlıklar yapılmıştır:

- Orduya taarruz için gerekli eğitimler verildi.
- 20 Temmuz 1922'de Mustafa Kemal'in başkomutanlık görevi zafer kazanılıncaya kadar uzatıldı.
- Tekalif-i Millîye Emirleri bütün yurttan uygulandı.
- İstanbul'dan Anadolu'ya silah, cephane ve çeşitli malzemeler nakledildi.
- Dışişleri Bakanı Yusuf Kemal Bey siyasi destek aramak üzere Avrupa'ya gönderildi.

10.Verilen bilgilere göre düşmanı yurttan atmak için hangi alanda bir hazırlık yapılmamıştır?

- A)Diplomatik
- b)Lojistik
- c)Ticari
- d)Askeri

Hazırlayan : M.P